

БӨЛІМ: ҚАРЖЫЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

Несие тарихын қалай жақсартуға болады: қарыздан құтылып, жинаққа көшу жолы

ЖАРИЯЛАНДЫ
16.05.2026ТІРЕК СӨЗДЕР
жинақтау, қаржылық сауаттылық,
қарыздан құтылу, несие тарихы,
рассрочкаСІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188768/>

Несие тарихын қалай жақсартуға болады деген сұрақты мен 30 жыл бойы қайта-қайта естідім. 30 жыл бойы мен бір заңдылықты байқадым: несие алған адамдардың 9-ы 10-нан 5 жылдан кейін де сол несиені өтеп жатады. Олар бастапқыда «аз ғана ай сайынғы төлем» деп кірді, кейін қарыз ұйқыны ұрлап, тыныштығын алып кетті. Несие — байлыққа жол емес, кедейлікке тұзақ. Рассрочка — «тегін ақша» емес, болашақ кірісіңді бүгін жұмсау.

НЕСИЕ/РАССРОЧКА ШЫН МӘНІНДЕ ҚАНША ТҰРАДЫ — НАҚТЫ ЕСЕП

Телефонды 100 000 теңгеге рассрочкаға алдыңыз делік. Сатушы «айына 12 500 теңгеден, 8 ай» дейді. Құлаққа жеңіл естіледі. Бірақ үстіне сақтандыру, қызмет ақысы, комиссия қосылса, жалпы сома 145 000 теңгеге дейін барады. Яғни сен 45 000 теңгені артық төлеп отырсың. 45 000 теңге — бір айлық азық-түлік, жарық, жолақы. Сондықтан ай сайынғы төлемге емес, соңғы жалпы сомаға қара.

БАНКТЕР МЕН ДҮКЕНДЕР СЕНІ ҚАЛАЙ АЛДАЙДЫ — ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕР

Олар сені бағаға емес, айлық төлемге үйретеді. «Тек 9 900 теңге» дейді. Сен 180 000 теңгені емес, 9 900-ді көресің. Екінші тәсіл — асықтыру: «Бүгін ғана», «Соңғы дана», «Жеңілдік аяқталады». Үшіншісі — ұятқа тіреу: «Қазір алмасаң, кейін өкінесің». Жоқ. Керісінше, кейін өкінетін — сол қарыздың өзіңе жүк болған күні.

НЕСИЕСІЗ ӨМІР СҮРУДІҢ НАҚТЫ ЖОЛЫ — ҚАДАМ БОЙЫНША

- 1-қадам: Қарызға кірмей тұрып, 1 айлық шығыныңды жаз.

- 2-қадам: Керексіз төлемдерді тоқтат.
- 3-қадам: Телефон, киім, тұрмыстық затты тек ақша жиналған соң ал.
- 4-қадам: Қарызды жабу үшін емес, келесі айды аман өткізу үшін қор құруды баста.
- 5-қадам: Бірден бәрін емес, алдымен бір қарызды толық жап.

ЖИНАҚТАУДЫҢ 3 АЛТЫН ЕРЕЖЕСІ

Бірінші ереже: айлығыңның кемі 20%-ын бірден бөлек алып қой. 150 000 теңгеден 30 000 теңге. Екінші ереже: апта сайын жина. Ай соңын күтсең, ақшаң қалады деген сөз — өзіңді алдау. Үшінші ереже: қолыңға түскен кез келген артық 5 000, 10 000 теңгені де қалдырмай сақта. Ұсақ ақша — үлкен тыныштықтың бастауы.

«БІРАҚ АҚША ЖЕТПЕЙДІ» ДЕГЕН СЫЛТАУҒА ЖАУАП

Ақша жетпейді дейтіндердің көбі ақша жетпегеннен емес, ретсіз жұмсағаннан ұтылады. Екі шешім бар: біріншісі — бір ай бойы шай, темекі, қажетсіз тапсырыс, артық такси сияқты шығынды кес. Екіншісі — табыстың кішкене бөлігін жалақы түскен күні-ақ алып таста. Қалғанымен өмір сүр. Сонда ғана тәртіп пайда болады.

ҚОРЫТЫНДЫ: БҮГІН ЖАСАЛАТЫН БІР ІС-ҚИМЫЛ

Бүгін кешке телефондағы барлық қарызды, рассрочка мен төлем күнін жазып шық. Ертең жаңа қарыз алма. Егер рассрочка алмақ болсаң, алма. Ал егер несие тарихын түзеткің келсе, төлемді уақытында жаса, жаңа қарызды тоқтат, жинақ баста. Қарыз қысым жасайды, жинақ еркіндік береді.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.